

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/110849,Dzialaczom-opozycji-wreczono-w-Krakowie-Krzyze-Wolnosci-i-Solidarnosci.html>
25.04.2024, 07:05

Działaczom opozycji wręczono w Krakowie Krzyże Wolności i Solidarności

21 września 2020 r. w Krzysztoforach (Muzeum Krakowa) odbyła się uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności. W imieniu Prezydenta RP dawnych działaczy opozycji odznaczył prezes IPN dr Jarosław Szarek.

- W ostatnich tygodniach wiele razy wracaliśmy do wydarzeń sprzed 40 lat, do narodzin „Solidarności” w czasach, gdy Polacy zmieniali bieg historii. (...) Dzisiejsza uroczystość pokazuje jednak o wiele szerszą perspektywę. „Solidarność” otworzyła drzwi do wolności, lecz już wcześniej byli odważni ludzie, którzy szli szlakiem przodków, marząc o wolnej Polsce. W Krakowie trzeba wymienić Studencki Komitet Solidarności. Oni przed Sierpniem byli solidarni, a to doświadczenie stało się potem udziałem milionów Polaków – mówił w swoim wystąpieniu prezes IPN. Przywołał także historię przedsierpniowych pismach opozycyjnych, wydawanych poza cenzurą.

- Wśród odznaczonych są ludzie z Krakowa, Nowego Sącza, Krynicy i grupa osób związanych z oporem na polskiej wsi, która nie dała się skomunizować. (...) Liczna grupa odznaczonych to harcerze. Harcerstwo jest rówieśnikiem niepodległej Polski. „Bogu, Ojczyźnie i bliźnim” – wielu harcerzy nigdy nie zdradziło tych ideałów, wychowując pokolenia Polaków z charakterem – mówił dr. Szarek. – Niepodległość można stracić, to już zdarzało się w naszej historii. Ale straci się ją bezpowrotnie, gdy nie będzie pamięci. Państwo spowodowali swoją działalnością, że nie odebrano nam pamięci – zwrócił się na koniec do odznaczonych.

Wicewojewoda Józef Leśniak odczytał list gratulacyjny skierowany przez wojewodę Łukasza Kmitę, a szef małopolskiej „Solidarności” Wojciech Grzeszek podzielił się z zebranymi krótką refleksją historyczną.

W imieniu odznaczonych głos zabrał Marcin Ślęzak, instruktor harcerski, drużynowy w szczepie „Szarej Siódemki” – 7 KDH, w latach 1983-1989 zaangażowany w działalność funkcjonującego w ramach oficjalnego ZHP niejawnego Ruchu Harcerskiego. – Ostatnią rzeczą, o której wtedy myśleliśmy było wypinanie klatki piersiowej do orderów, ale z drugiej strony te Krzyże symbolizują ciągłość Niepodległej. To wielka wartość dla wielu pokoleń – powiedział. Podzielił się także osobistym wspomnieniem: – Mój tata brał udział w rozbiciu więzienia św. Michała w Krakowie. Dowiedziałem się o tym bardzo późno i to było dla mnie coś niesamowitego. Mamy jeszcze do wykonania zadanie, aby ta pamięć przetrwała.

Na zakończenie uroczystości Maciej Drużkowski, któremu akompaniował Łuksza Lelek, wykonał pieśni patriotyczne.

Lista odznaczonych (podajemy wyłącznie nazwiska osób, które wyraziły zgodę na publikację danych)

- Jacek Antoni ADAMCZYK
- Aleksander Wojciech BRAŚ
- Adam Marek CHRZĄSTEK
- Wincenty Kazimierz CIEŚLEWICZ
- Andrzej Kazimierz FISCHER
- Anna Krystyna FISCHER-ROKOSZ

- Janina Agnieszka GRAMATYKA-ŁUCZKIEWICZ
- Grzegorz Kajetan ŁUCZKIEWICZ
- Krzysztof Romuald HEILMAN
- Agnieszka Małgorzata KRAWIŃSKA
- Leszek Tadeusz KRZYWDA
- Wiesław Piotr KURCZYCH
- o. Józef MOŃKO OFMCap
- Anna Małgorzata POLKOWSKA
- Ryszard Franciszek RAJCA
- Marian Józef RYBA
- Marcin Tomasz ŚLĘZAK
- Grażyna Maria ŚWIĘS
- Artur Paweł THEN
- Barbara Maria TWARDZIK
- Piotr Marcin ZAWIŚLAK

Odnaczeni pośmiertnie

- Marta Maria BILSKA-KUBACKA
- Joanna Katarzyna BRYJAK
- Anna HLEBOWICZ
- Jerzy HLEBOWICZ
- Janusz KOTARBA

Notki biograficzne dotyczące odznaczonych dostępne są na stronie:

<https://odznaczeni-kwis.ipn.gov.pl>.

Krzyże Wolności i Solidarności

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadaje Krzyże Wolności i Solidarności działaczom opozycji antykomunistycznej z lat 1956–1989. To zaszczytne odznaczenia przyznawane za zasługi w działalności na rzecz niepodległości i suwerenności Polski oraz respektowania praw człowieka w PRL. Odznaczenie wzorowane jest na przedwojennych Krzyżach i Medalach Niepodległości.